

Statenvoorstel 25/21 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 19 april 2021

PS-vergadering : *Wordt ingevuld door de griffie*

Datum

16 maart 2021

Onderwerp

Perspectiefnota 2022

Documentnummer

GS: 4849413

PS: 4858831

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

In het kader van de financiële verordening 2020, stellen wij jaarlijks een perspectiefnota op. De perspectiefnota markeert de start van de jaarlijkse Sturings- en Verantwoordingscyclus. Met de perspectiefnota 2022 geven uw Staten richting aan het beleid voor 2022. Hiervoor kijken we eerst naar buiten: wat gebeurt er in de wereld om ons heen? Zijn er ontwikkelingen die vragen om bijstelling van ons beleid of eventueel nieuw beleid? Tevens geven wij in de perspectiefnota een actualisatie van het meerjarig financieel beeld. De perspectiefnota is het moment waarop uw Staten provinciebreed richtinggevende uitspraken doet voor de (meerjaren)begroting 2022 en verder.

Hoewel met de huidige coronapandemie de toekomst soms wat in het ongewisse is, blijven wij koers houden op onze opgaven en ambities in 2030, zoals verwoord in de omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant'. De pandemie beïnvloedt de weg naar het realiseren van deze opgaven en ambities. We hebben daarbij oog voor wat de impact van corona is op de Brabantse samenleving. En hoewel de perspectiefnota een meerjarig perspectief schetst en voorsorteert op de begroting 2022 en verder, hebben wij Provinciale Staten goed gehoord dat u het moment van deze perspectiefnota in coronatijd ook wilt gebruiken om te spreken over de wijze waarop wij onze provincie op korte termijn structuurversterkend kunnen ondersteunen. Passend bij onze rol en aanvullend op datgene wat Rijk en gemeenten aan steun verlenen.

Als we door onze oogharen naar de toekomst kijken, zien wij vier grote bewegingen op ons afkomen die ons vragen om de komende periode keuzes te maken:

1. *Het Brabant na Corona.* Met de brede corona herstelbenadering beogen wij onze bijdrage te leveren om Brabant snel en vitaal uit de coronacrisis te

loodsen. Maar onze ervaringen met de crisis leert ons ook dat we bepaalde veranderingen die door de druk van corona zijn ontstaan willen behouden en van andere zaken afscheid willen nemen om zo onze ambities dichterbij te brengen. Denk bijvoorbeeld het verminderen van de druk op de wegen door spreiding van vervoerstromen te organiseren. Onze herstelbenadering is gericht op het vergroten van de brede welvaart in Brabant zodat meer mensen delen in welzijn en welvaart. De huidige pandemie toont daarbij nog maar eens aan hoe kwetsbaar onze gezondheid is. We zien een gezonde leefomgeving dan ook als belangrijke basisvoorwaarde.

2. *De oplopende ruimtedruk.* Onze opgaven en ambities vragen gezamenlijk meer ruimte dan we beschikbaar hebben. Bovendien verwachten we dat tot 2050 onze bevolking groeit en bovendien van samenstelling verandert. We worden ouder en het aantal alleenstaanden groeit. Om onze woningbouwopgave, zowel kwantitatief als kwalitatief, te kunnen realiseren, zullen we onze aanpak wellicht van een extra impuls moeten voorzien. Onze ruimte is schaars en wordt schaarser, maar schaarste is er ook als het gaat om duurzame energie, stikstofruimte en grondstoffen zoals water. Dat vraagt dat we functies slim moeten combineren, maar ook gewoonweg keuzes moeten maken in wat wel en wat niet. Niet alles kan én niet alles kan overall. We zullen nu keuzes moeten maken die bepalend zijn voor de toekomst van Brabant.
3. *Versterken realisatiekracht.* De komende periode gaat het vooral om het versterken van onze realisatiekracht. Omdat onze opgaven veelal stapelen in één gebied, combineren we het opgavegestuurd werken met een gebiedsgerichte aanpak waardoor we meerdere doelen tegelijkertijd kunnen realiseren. De gebiedsgerichte aanpak van onze groenblauwe opgaven en het Van Gogh Nationaal Park zijn daarvan voorbeelden. Bovendien kunnen we deze opgaven niet alleen realiseren. Voor alle opgaven moeten we samenwerken met andere overheden en onze partners in het licht van onze filosofie van de Omgevingsvisie en de Omgevingswet. Om onze opgaven het hoofd te kunnen bieden, zullen we samen met onze partners kracht moeten ontwikkelen, alsook scherper moeten kiezen in de toenemende vraag van onze partners om te participeren in gebiedsontwikkelingsprojecten en samenwerkingsverbanden. Grondposities zijn hierbij van essentieel belang en vragen om een strategische benadering. In deze projecten en samenwerkingsverbanden zijn we als provincie vooral samenwerkingspartner.
4. *Druk op financiële mogelijkheden.* Door de lagere opbrengst van ons vermogen worden onze financiële mogelijkheden de komende jaren minder.

De perspectiefnota bevat niet de volle breedte van ons beleid. Er zijn en worden inhoudelijke beleidskaders opgesteld waarin wij onze opgaven uit de Omgevingsvisie nader kaderstellend uitwerken. De komende periode wordt een breed scala aan beleidskaders op de onderwerpen 'gezondheid', 'landbouw & voedsel', 'vrije tijd, cultuur, erfgoed en sport', 'toekomstbestendig bestuur',

Datum

16 maart 2021

Documentnummer

GS: 4849413

PS: 4858831

'milieu', 'leefomgeving' en 'natuur' aan uw Staten aangeboden. Dit biedt u de mogelijkheid om nader richting te geven aan onze provinciale inzet.

Datum

16 maart 2021

Documentnummer

GS: 4849413

PS: 4858831

De jaarlijkse onderzoeks- en adviesagenda die, conform eerdere toezeggingen, normaalgesproken als bijlage bij de perspectiefnota wordt gevoegd, is nu als bijlage bij de statenmededeling 'Meerjarige strategische kennisagenda' gevoegd die gelijktijdig met de perspectiefnota is gepubliceerd.

Het voorstel

Provinciale Staten nemen kennis van de perspectiefnota 2022 .

Aanleiding

Als start van de jaarlijkse Sturings- en Verantwoordingscyclus stellen wij jaarlijks een perspectiefnota op. De perspectiefnota bevat de strategische en beleidsmatige koers, als startpunt van de begroting. De perspectiefnota bevat tevens het meerjarig financieel perspectief en financieel kader.

Bevoegdheid

Vanwege het beleidsarme karakter van de perspectiefnota 2022 nemen Provinciale Staten kennis van de perspectiefnota 2022. Middels moties kunnen Provinciale Staten ten aanzien van de vetgedrukte passages in de perspectiefnota 2022 richtinggevende opdrachten meegeven aan het College van GS. Deze richtinggevende opdrachten worden in het kader van de begroting 2022 nader uitgewerkt.

Doel

Middels de perspectiefnota geven PS richting aan de verdere invulling van de door de provincie te volgen strategische en beleidsmatige koers. De perspectiefnota markeert de start van de S&V-cyclus en is het moment waarop uw Staten provinciebreed richtinggevende uitspraken doet voor de (meerjaren)begroting 2022 en verder.

Argumenten

1. Open parlementaire samenwerking: Provinciale Staten mee aan het stuur

In het kader van de open parlementaire samenwerking ambiëren wij een open bestuursstijl. Op 5 februari jl. hebben wij tijdens een themabijeenkomst uw input, ideeën en wensen opgehaald die wij zo goed als mogelijk een plaats hebben gegeven in deze perspectiefnota. Eén van de zaken die in de themabijeenkomst nadrukkelijk ter sprake kwam is de vraag of er ruimte is om in het lopende begrotingsjaar op het gebied van corona nog wat te kunnen betekenen. In deze perspectiefnota bieden wij u hiertoe handreikingen, passend bij onze provinciale rol en aansluitend op de recent vastgestelde herstel aanpak corona. Hiermee beogen wij te komen tot een zo breed mogelijk gedragen perspectiefnota.

2. *Een perspectiefnota met handreikingen voor opdrachten richting de begroting en lange termijn agenda Provinciale Staten*

In de perspectiefnota is een aantal passages **vetgedrukt** weergegeven. Deze passages dienen als handreiking voor het debat. De vetgedrukte passages kunnen opdrachtgevend richting de begroting 2022 zijn danwel agendasettend voor de lange termijnagenda van Provinciale Staten. Wij beogen met deze perspectiefnota uw Staten de gelegenheid te geven om het College van Gedeputeerde Staten richtinggevende opdrachten mee te geven en deze verder te laten uitwerken in het kader van de begroting 2021. Op een hoger abstractieniveau nodigen wij uw Staten uit – indachtig het lange termijn perspectief voor Brabant - aan te geven welke keuzes wij nu zouden moeten maken op basis van de vetgedrukte passages in de perspectiefnota.

Datum

16 maart 2021

Documentnummer

GS: 4849413

PS: 4858831

3. *Actualisatie meerjarig financieel perspectief*

In de Perspectiefnota actualiseren wij het meerjarig financieel perspectief voor:

- consequenties van eerdere besluitvorming;
- de inkomstenramingen opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) en Provinciefonds op basis van de meest recente informatie;
- de raming van de stelpost indexatie op basis van de meest recente informatie. Hieruit resulteert een vrije begrotingsruimte van € 37,9 mln voor deze bestuursperiode. De vrije begrotingsruimte loopt in de jaren daarna op naar ruim €50 mln per jaar.

Kanttekeningen

1. *De perspectiefnota is een momentopname*

Deze perspectiefnota is opgesteld ten tijde van de coronacrisis. Ontwikkelingen gaan daarnaast snel. En zijn er landelijke verkiezingen. Met deze perspectiefnota geven wij u een aantal handvatten om richting te geven aan de koers voor het komend jaar en geven wij een doorkijk naar ontwikkelingen op (middel)lange termijn. Een nieuw kabinet, onvoorziene omstandigheden en onzekerheden die gepaard gaan met de huidige pandemie kunnen er echter toe leiden dat er bijstellingen noodzakelijk zijn

2. *Schaarste aan ruimte, grondstoffen en middelen vraagt om scherpe keuzes*

Het komend decennium is enerzijds het decennium waarin een aantal transities gestalte moeten gaan krijgen en anderzijds waarin de schaarste op het gebied van ruimte, grondstoffen en middelen toeneemt. Niet alles kan én niet alles kan overal. Het vraagt dat uw Staten nu kiezen voor die zaken die het meeste impact hebben op het dichterbij brengen van onze ambities.

Financiën

De actualisatie van het meerjaren financieel perspectief is opgenomen in hoofdstuk 4 van deze perspectiefnota.

Klimaat

In paragraaf 3.3. van de perspectiefnota wordt ingegaan op de gevolgen van het klimaat.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Planning

Bespreking van de perspectiefnota is voorzien in de vergadering van Provinciale Staten op 23 april 2021

Bijlagen

Perspectiefnota 2022

Datum

16 maart 2021

Documentnummer

GS: 4849413

PS: 4858831

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw C. Thomassen, (06) 27 74 50 58,
cthommassen@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw N.H.C.A. Wijnen, (06) 10 38 71 34,
nwijnen@brabant.nl.